

↓ **NETVÆRK** Er det verdensomspændende WiFi-netværk Fon en samling af digitale rebeller, der kæmper for en bedre adgang til nettet, eller er der tale om en kommerciel virksomhed, der tjener penge på andres bekostning?

Spansk WiFi-netværk gør

WiFi-netværket Fon er på rekordtid vokset til at danne rammen om verdens største trådløse netværk, godt hjulpet på vej af millioninvesteringer fra Google og Skype. På blot tre måneder har Fon med 1.000 hotspots overhalet TDC som Danmarks største udbyder.

● Af Kim Stensdal

Enhver, der har forsøgt at koble sig på nettet via trådløst WiFi i en mindre provinsby, ved, at det ikke er nemt. Enten findes der ikke noget trådløst netværk, eller også er det netværk, der findes, forbudt område for uvedkommende.

Det er til gengæld nemt nok at koble sig på nettet, hvis man sidder i Kastrup Lufthavn og venter på sit fly. Men så koster det penge, og alene på den baggrund ender mange vel med at kaste sig over en god bog.

Men hvad nu hvis man både kunne bruge WiFi i provinsbyen og ved gaten – gratis?

Visionen er i øjeblikket ved at blive til virkelighed, for siden WiFi-netværket Fon blev grundlagt i 2005 i Madrid, har det bredt sig til 144 lande, hvor der i alt er 140.000 medlemmer, også kaldet foneros, og over 50.000 Fon-hotspots.

– Det sjove er, at vi stort set ikke har gjort noget ud af reklamer, så det ser ud til, at vi har ramt en nerve, der har været betændt i temmelig lang tid, siger tyskeren Robert Lang, der står i spidsen for Fon i Europa.

I februar 2006 fik Fon 20 millioner dollars af en række store selskaber ført an af Google og Skype. Så noget kunne tyde på, at nogen ser penge i konceptet. Måske er det ikke så underligt, for grundlæggeren af Fon, Martin Varsavsky har tidligere stået bag flere, andre it-virksomheder, blandt andet Spaniens næststørste teleoperatør, Jazztel, og det spanske Ya.com.

Det er dog ikke bare det økonomiske aspekt, der er interessant ved Fon, men også det faktum at netværket på rekordtid er vokset til både at være

den største hotspot-udbyder i verden og nu også i Danmark. Siden Fon entered det danske marked i november, har omkring 4.500 danskere meldt sig ind i netværket, og indtil videre er der skabt over 1.000 Fon-hotspots i Danmark.

Så skulle man måske tro, at dette bare var historien om endnu en hotspot-udbyder, der forsøger at komme ind på det voksende marked. Men Fon er bare ikke som de andre. Faktisk er foneros dem, de andre ikke vil lege med.

Netværket gør op med de hidtidige finansieringsmodeller inden for trådløse netværk, og hvis medlemsskaren fortsætter med at eksplodere, er der for første gang udsigt til, at der kan blive skabt en allestedsnærværende adgang til internettet.

– Forventningen om, at der er bredbåndadgang alle steder, er på vej. Det vil blive den almindelige forventning – ikke mindst i Skandinavien, hvor vi i forvejen har en velfærdstænkning, siger professor Niels Ole Finnemann, der er leder af Center for Internetforskning på Aarhus Universitet.

Vi har en situation i stil med den, vi har set med for eksempel Napster, hvor musikbranchen til en vis grad har måttet indstille sig på, at der er kommet et gratis kredsløb af musik, som ingen mennesker kan standse

NIELS OLE FINNEMANN, PROFESSOR, CENTER FOR INTERNETFORSKNING, AARHUS UNIVERSITET

En af grundene til, at Fon gør tingene anderledes, er, at grundlæggeren, argentineren

Martin Varsavsky, tog sit udgangspunkt i en idealistisk tanke.

Han var irriteret over, at han, når han besøgte større byer i den moderne verden og åbnede sin laptop eller PDA, altid havde mindst to eller tre trådløse netværk inden for din rækkevidde. Han kunne bare ikke bruge dem, for enten var de krypterede, eller også kostede det et vanvittigt beløb at koble sig på.

Derfor fik Martin Varsavsky idéen om at skabe Fon.

– Når folk ejer og betaler for en internetadgang derhjemme, hvorfor skulle de så ikke også have mulighed for at bruge andre folks adgange, når de ikke er hjemme? spørger han.

Konceptet bag Fon er ganske enkelt, at medlemmer via en trådløs router, som de køber hos Fon, stiller deres internetforbindelse til rådighed for andre. Som medlem har man så et login og

password, som man kan bruge til at logge sig på andre netværk rundt omkring i hele verden som enten Linus, Alien eller Bill – de tre forskellige grader af medlemskaber.

Det syn på sagen finder man dog ikke hos de danske internetudbydere. En rundringning til TDC, Cybercity og Telia viser, at landets største udbydere anser det for et brud på kunde-kontrakten, hvis en kunde vælger at stille sin internetforbindelse til rådighed for andre.

Jesper Bjerre, markedsdirektør i TDC, mener ikke, at Fon indtil videre er et alvorligt problem for TDC, men han siger dog, at man naturligvis følger udviklingen.

– Der skal være en god balance. Vi blander os generelt ikke i, hvad folk laver, ligesom postvæsenet heller ikke åbner folks breve. Men i grove misbrugssager tror jeg, at det er i alles interesse, at vi skrider til handling i fællesskab med kunden, siger Jesper Bjerre, markedsdirektør i TDC.

Men hvad er egentlig bagmændenes plan med Fon? Er det verdensomspændende WiFi-netværk en samling af

digitale rebeller, der kæmper for en bedre adgang til nettet? Eller er der tale om en kommerciel virksomhed, der tjener penge på andres bekostning?

– Fon er skam en kommerciel virksomhed med omkring 80 ansatte, men den er baseret på et idealistisk grundlag, lyder svaret fra Robert Lang, leder af Fon i Europa.

Han peger på, at Fon allerede kommunikerer med store internetudbydere rundt omkring i verden, og at man har besluttet sig på at indgå partneraftaler med blandt andre franske Neuf Cegetel og tyske Interroute.

– De forstår, at Fon er et redskab til at få flere kunder. Der er ikke noget, der hedder gratis adgang til internettet via Fon, for du skal betale for Fon, medmindre du allerede selv ejer og betaler for en bredbåndadgang. Jeg har oplevet en masse skepsis over for Fon fra ISP'erne rundt omkring i verden. Men de begynder faktisk at kunne lide det, når vi først får forklaret dem, hvordan Fon fungerer, lyder Robert Langs opfattelse af situationen.

Hverken TDC, Telia eller Cybercity køber dog Robert

Langs argumenter. De er havnet i en ubehagelig situation, hvor de uanset hvad får problemer med Fon.

Hvis de vælger at ignorere Fons eksistens og dermed lader kunderne gøre, som de ønsker, risikerer de, at færre vil betale for en internetforbindelse, fordi naboen alligevel stiller en til rådighed.

Ifølge TDC findes der i øjeblikket omkring 700 TDC-hotspots i Danmark, så også på den front kan en virksomhed som TDC tabe penge til Fon, der allerede har over 1.000 hotspots i Danmark.

Vælger de danske internetudbydere at skride ind over for kunder, der deltager i Fon, står de også med et problem – for de opnår ikke flere penge i kassen ved at smide kunderne ud af butikken. Nok netop derfor lyder meldingen fra TDC, Telia og Cybercity også indtil videre, at man afventer situationen.

Gartners danske bredbåndsanalytiker, Peter Kjeldsen, mener dog, at selve Fon-konceptet rummer en række begrænsninger, som bør få teleselskaberne til at slå koldt vand i blodet.

Danmark trådløst

HOTSPOTS På billedet ses antallet af Fon-hotspots i Københavns centrum. De orange prikker viser, hvor der bor registrerede foneros. De lysegrønne prikker viser, hvor man kan koble sig op på et Fon-hotspot, og de mørkegrønne viser, hvor der har været aktivitet inden for den seneste time. Stjerneerne betyder, at en fonero har valgt at skjule sit navn eller sin konkrete adresse.

fessor Niels Ole Finnemann fra Center for Internetforskning vurderer, at de andre internetudbydere kan blive nødt til at følge trop.

– Vi har en situation i stil med den, vi har set med for eksempel Napster, hvor musikbranchen til en vis grad har måttet indstille sig på, at der er kommet et gratis kredsløb af musik, som ingen mennesker kan standse. Jeg tror, at det vil være nødvendigt for telekommunikationsbranchen at tænke i nye finansieringsmuligheder, for det er en teknologi, som er svær at styre, og kreativiteten er stor, siger Niels Ole Finnemann.

Han peger på, at de gratis Fon-hotspots ikke behøver at dræbe internetudbydernes forretninger og forklarer, at man kan sammenligne det med, at man i dag har en situation, hvor der både findes gratis musik og film på nettet – men hvor der fortsat også er masser af kommercielle virksomheder.

– Det kan sagtens tænkes, at der både vil være en række steder, hvor nettet er gratis, og hvor man samtidig betaler for et abonnement derhjemme. På mange måder har vi i dag på

nettet den slags næsten uforklarlige dobbeltkredsløb, hvor gratis indhold og betalingsindhold lever side om side, selvom en normal økonomisk teori siger, at det er ulandsigtigt, siger Niels Ole Finnemann.

Også Peter Kjeldsen fra Gartner vurderer, at Fon-konceptet har en indbygget begrænsning, som gør, at der også

i fremtiden vil være brug for de traditionelle internetudbydere og de betalte forbindelser.

– Alt andet lige koster det noget at have et netværk kørende, så på den lange bane er der nødt til at være en forretningsmodel, som supporterer alle de udgifter, der er med netværket, siger han.

k.stensdal@cw.dk

→ Tre typer medlemmer hos Fon

Man kan vælge at registrere sig som tre forskellige tre typer af medlemmer hos Fon: Linus, Bill og Alien.

LINUS

En Linus har et trådløst netværk og deler dette gratis med andre. Samtidig kan en Linus så også selv koble sig på andre Fon-medlemmers netværk.

ALIEN

En Alien deler ikke sin egen opkobling, men kan i stedet betale for at koble sig på Fon-netværket. Det koster tre euro om dagen. Hvis en Alien kobler sig op hos en Linus, får Fon alle pengene.

BILL

En Bill ønsker at tjene penge, så et Bill-medlem får 50 procent af det beløb, som en Alien betaler for at koble sig på netværket. Resten går til Fon. Til gengæld kan en Bill så ikke selv få gratis adgang til andres netværk.

→ Internetudbydernes holdning

Internetudbydernes holdning til kunder, der deltager i Fon-netværket:

– Helt generelt er det vores vilkår, at de forbindelser, man køber, er individuelle eller husbestemte, og dem må man ikke dele, siger Jesper Bjerre, markedsdirektør i TDC.

– Det er helt klart ikke tilladt at dele sin forbindelse. Vi kigger i øjeblikket på det for at se, hvor udbredt det er. Og hvis vi opfatter det som et problem, så skrider vi ind, siger Rune Fick Hansen, pressechef i Telia.

– Det er problematisk for os, for som almindelig kunde i Cyberty skriver du under på nogle vilkår – blandt andet, at du ikke må dele din forbindelse. Så det er da klart noget, vi ser på, hvordan vi skal forholde os til. Kunderne skal også være opmærksomme på, at de som indehavere af IP-adressen kan straffes, hvis andre bruger forbindelsen til ulovlige formål, siger Peter Glüsing, der er pressechef i Cyberty.

– Det har vi ikke tænkt os at gribe ind over for. Folk betaler for deres abonnement, og så må det jo være deres sag, hvad de bruger forbindelsen til. Det vil vi helst ikke blande os i, så vi har ikke tænkt os at leje politimænd, og der bliver ikke noget dyneløfteri herfra, siger administrerende direktør i Tele2, Thomas Nistrup.

→ Blog om Fon

It-advokaten Martin von Haller Grønæk blogger om Fon på cw.dk:

– Er det lovligt at give andre adgang til internet via et access point, som er knyttet til den ADSL-forbindelse, som man har abonnement på gennem en kommerciel Internet udbyder? Svaret herpå er – i hvert fald på den korte bane – afgørende for, om det spanske Fon-netværk er lovligt i Danmark.

<http://www.computerworld.dk/blog/it-advokaten>

→ **Læs mere om Fon:**
<http://en.fon.com/> - Fon

<http://english.martinvarsavsky.net/>
- Martin Varsavsky blogger

<http://www.foneros.dk/>
- Mødested for danske Foneros

LINUS-FONERO 44-årige Kim Bach har endnu ikke selv prøvet at koble sig på nettet hos andre foneros, men stiller sin egen forbindelse til rådighed, fordi han kan godt kan lide tankegangen bag Fon.
Foto: Mikael Rieck

Dansk fonero

Kim Bach er en af 4.500 danskere, der har meldt sig ind i Fon. Han har aldrig selv prøvet at koble sig op hos andre foneros, men stiller alligevel sin internetadgang til rådighed.

● Af Kim Stensdal

Hvis du en dag skulle komme forbi Kim Bachs hjem i Taastrup, ved du nu, hvor du finder en fonero. En Linus helt præcist. For det er nemlig den slags fonero, som Kim Bach har valgt at registrere sig som.

Det betyder, at alle andre foneros kvit og frit kan benytte hans internetadgang via den Fon-router, som han har stående i lejligheden.

– Jeg kan godt lide Fon ud fra en idealistisk tankegang. Internetadgang er noget, som bør være universelt tilgængeligt, og i et land som Danmark burde man have en mere åben politik omkring det, for det er vigtigt, at man har internetadgang, siger Kim Bach.

Han blev medlem, allerede inden Fon var startet i Danmark, fordi en af kammeraterne gjorde ham opmærksom på netværket. I dag er han selv med i foneros.dk – et dansk netværk af foneros.

Det paradoksale er, at Kim Bach indtil videre slet ikke har prøvet at koble sig op hos andre foneros. I stedet stiller han sin internetadgang til rådighed for andre.

– Routeren rækker en 20-25 meter. Jeg følger faktisk ikke rigtig med i, om den bliver brugt. Men jeg har registreret

mig som Linus, så jeg regner da bestemt med at komme til at bruge andres routere på et tidspunkt, siger han.

Siden Fon startede i Danmark i november sidste år, har omkring 4.500 danskere meldt sig ind i netværket. Og ifølge Robert Lang, leder af Fon i Europa, er der i øjeblikket flere end 1.000 Fon-hotspots her i landet. I Taastrup er der, så vidt Kim Bach ved, dog kun et par andre medlemmer.

– Det har ikke nået en kritisk masse endnu her i Danmark, men hvis jeg for eksempel rejste til Madrid, så ville det være stort, siger han.

Madrid har på nuværende tidspunkt omkring 1.000 Fon-hotspots.

Kim Bach er kunde hos TDC, som er et af de teleselskaber, der har meldt ud, at kunderne bryder aftalevilkårene, hvis de deltager i Fon. Han ved, at han risikerer at blive smidt ud som kunde, men har alligevel valgt at stå offentligt frem som fonero.

– Det er ikke sådan, at jeg er villig til at gå i fængsel for det, men jeg tillader mig at tage en "so sue me"-holdning.

Han forklarer, at han selv har valgt at være Linus – det vil sige at han ikke tjener penge på det – og at han egentlig godt kan forstå teleselskabernes vrede, når det drejer sig om den kommercielle del af Fon.

– Men jeg tror, at teleselskaberne bliver nødt til at ændre deres holdning til WiFi. De bliver nødt til at erkende, at sådan noget her sker og så ændre deres politikker. Hvorfor ikke lade sig inspirere af for eksempel Wireless Philadelphia? Danmark skulle være et førende it-land, men det er vi jo overhovedet ikke, og det irriterer mig, siger Kim Bach.

k.stensdal@cw.dk

– Jeg ser det ikke som noget, der går ind og ødelægger markedet for betalte forbindelser. Modellen er selvfølgelig markant anderledes, men man skal også være opmærksom på, at man for eksempel ikke har den

Det sjove er, at vi stort set ikke har gjort noget ud af reklamer, så det ser ud til, at vi har ramt en nerve, der har været betændt i temmelig lang tid

ROBERT LANG, STÅR I SPIDSEN FOR FON I EUROPA

samme mulighed for at få support, hvis der er problemer, og selve det at have forbindelsen er jo kun den ene side af sagen – man skal også have noget indhold, siger Peter Kjeldsen.

Tele2 har som den eneste af de større danske internetudbydere valgt at tillade, at kunderne deltager i Fon, og pro-